

Kas rūpi Rusijai ir ES

Santykiai tarp Rusijos ir Europos sąjungos (ES) yra labai pablogėję. Pirma, jos negalėjo susitarti dėl prekybos sąlygų. Santykiai dar pablogėjo, kai Rusija užėmė Abchaziją ir Pietų Osetiją ir paskelbė jų nepriklausomybę nuo Gruzijos (žrk. “Laikai vaikams” rugsėjo, spalio ir lapkričio numerius). Prancūzija bandė santykius sunormalinti, tačiau sausio mėnesį Rusija dvi savaites sustabdė dujų tiekimą Europai (žrk. “Laikai vaikams” sausio numerį).

Vasario 6 d. Europos komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso susitiko su Rusijos Ministru pirmininku Vladimiru Putinu. Susitikimo tikslas buvo pradėti ryšius atitaisyti, ar bent pasidalinti rūpesčiais.

Europos komisijos pirmininkas Barroso ir Rusijos Ministras pirmininkas Putinas (iš acus.org)

- Svarbiausias ES rūpestis yra sklandus dujų tiekimas. Todėl ES nori, kad Rusija pasirašytų Energetikos chartijos sutartį. Ši sutartis rūpinasi, kad tarptautinis dujų tiekimas būtų sklandus ir pasirūpina ginčų išaiškinimu.

Rusija nenori pasirašyti šios sutarties. Verčiau, ji pasiūlė alternatyvą – sutartį, kurioje dalyvautų tik Rusija, ES ir Ukraina. ES žada peržiūrėti pasiūlymą, tačiau ji labai nenori atsisakyti platesnės tarptautinės Energijos chartijos sudėties.

- Svarbiausias Rusijos rūpestis yra geresnės prekybos sąlygos su kitais kraštais – kad jos prekės lengviau ir pigiau pasiektų kitus kraštus ir kitų kraštų prekės pigiau pasiektų Rusiją. Todėl ji nori įstoti į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO).

Ši organizacija užtikrina, kad prekyboje viena šalis nediskriminuotų prieš kitą. Taip pat užtikrina didesnę prekybos laisvę tarp šalių, naikindama mokestinius ir kitokius barjerus.

Viena įstojimo sąlyga yra: jei kuri PPO narė nori derybų su kandidate, kandidatė turi sutikti derėtis ir turi su ta nare susitarti, prieš jį gali į PPO įstoti.

Manoma, kad šią vasarą Ukraina taps PPO nare. Ukrainos prezidentas Juščenko jau yra pareiškęs, kad Ukraina pareikalau derybų su Rusija. Ukraina teigia, kad Rusijos diskriminacija prieš jos prekes kasmet jai kainuoja \$3,000,000,000.

Ukrainos prezidentas Viktoras Juščenko (iš www.publicpolity.wordpress)

Kitos PPO narės, kurios jau derasi su Rusija apie prekybos problemas yra Estija, Moldova ir Gruzija. Arabija ir Jungtiniai arabų emyratai taip pat yra pareiškę, kad nori pradėti derybas su Rusija.

Rusija pirkimo pajėgumo atžvilgiu yra aštuoniolikta pasaulyje. Tačiau prekiauti su Rusija yra sunku. Europos Sąjunga nori pasirašyti Partnerystės ir bendradarbiavimo sutartį su Rusija, tačiau daugelis sąlygų toji sutarty būtų panašios į PPO narystės sąlygas. O Rusija dar nėra pasiruošusi tas sąlygas išpildyti.

Kodėl manai Rusija nenori pasirašyti Energijos chartijos sutarties? Kas tu manai labiausiai trukdo Rusijai įstoti į PPO? Ar tu manai, kad Lietuvai rūpi, kad Rusija pasirašytų Energijos chartijos sutartį?

Parašyk mums: redaktore@laikai vaikams.org

Žodynėlis.

Santykiai: ryšiai; relations

Europos sąjunga: Europos Sąjunga (sutrumpintai ES) yra dvidešimt septynių valstybių ekonominė ir politinė bendrija. Jai gali priklausyti tik Europos valstybės. Pirmininko pozicija rotaciniu būdu eina iš vieno krašto į kitą kas šešis mėnesius. ES narės padeda viena kitai piniginiiais ir kitais būdais.

Europos sąjunga: narės pažymėtos mėlynai, kandidatės – žaliai (iš wikipedia)

prekybos sąlygos: taisyklės apie prekybą, pvz., kurie įstatymai neleistini ir koks elgesys neleistinas; conditions/rules of trade

Abchazija, Pietų Osetija ir Gruzija: prieš karą tarp Gruzijos ir Rusijos, Pietų Osetija ir Abchazija buvo Gruzijos dalys:

dujų tiekimas: aprūpinimas dujomis; gas supply

Europos komisija: dalis Europos sąjungos valdžios, kuri vykdo ES planus ir rūpinasi santykiais tarp ES ir kitų valstybių

Ministras pirmininkas: vyriausybės vadovas; Prime Minister

tikslas: prielastis, siekis; goal

rūpestis: tai, kas rūpi, interesai; worries, interests, priorities

sklandus: be pertraukimų, be problemų; seamless, smooth, worry-free

Energetikos chartijos sutartis: tai tam tikras elgesio kodeksas, kuriuo siekiama didinti energijos tiekimo saugumą ir skatinti bendrąją Europos energetikos rinką. Chartija dujų tiekimo sutrikimų užtikrintų solidarų ir veiksmingą ginčų sprendimo mechanizmą. Kadangi Rusija nepasirašiusi šios sutarties, sausio mėnesį nebuvo galima “veiksmingai” ginčą išspręsti.

Šalys, kurios pasirašė Energetikos chartiją:

- [Albanija](#)
- [Armenija](#)
- [Austrija](#)
- [Azerbaidžianas](#)
- [Baltarusija](#)
- [Belgija](#)
- [Bosnija-Hercegovina](#)
- [Bulgarija](#)
- [Chroatija](#)
- [Kipras](#)
- [Čekija](#)
- [Danija](#)
- [Estija](#)
- [Europos Sąjunga](#)
- [Suomija](#)
- [Prancūzija](#)
- [Gruzija](#)
- [Vokietija](#)
- [Graikija](#)
- [Vengrija](#)
- [Airija](#)
- [Italija](#)
- [Japonija](#)
- [Kazachstanas](#)
- [Kirgizija](#)
- [Latvija](#)
- [Lichtenšteinas](#)
- [Lietuva](#)
- [Liuksemburgas](#)
- [Malta](#)
- [Moldova](#)
- [Mongolija](#)
- [Olandija](#)
- [Norvegija](#)
- [Lenkija](#)
- [Portugalija](#)
- [Rumunija](#)
- [Slovakija](#)
- [Slovėnija](#)
- [Ispanija](#)
- [Švedija](#)
- [Šveicarija](#)
- [Tadžikistanas](#)
- [Makedonija](#)
- [Turkija](#)
- [Turkmenija](#)
- [Ukraina](#)
- [Jungtinė karalystė](#)
- [Uzbekistanas](#)

tarpvaldybinis: vykstantis tarp atskirų valstybių sienų; interstate (international)

ginčas: nesutikimas; controversy, argument, disagreement, conflict

pasiūlyti: išreikšti nuomonę ir prašyti kitų sutikimo; to suggest

tarptautinė sudėtis: susidariusi iš daug skirtingų valstybių; international structure

prekės: tai, kas parduodama; goods

Pasaulio prekybos organizacija (PPO): tarptautinė prekybos organizacija, nustatanti taisykles ir sprendžianti prekybinius konfliktus tarp narių; World Trade Organization (WTO)

Kas priklauso PPO pažymėta žaliai (iš wikipedia)

diskriminuoti: skriausti valstybę dėl ne su prekyba susijusių priežasčių. Pvz., kai Rusija uždarė Družba naftotiekį, ji tai darė dėl politinių priežasčių – kadangi Lietuva pardavė „Mažeikių naftą“ lenkams, o ne rusams. Aišku, įvykus ginčui, ne visada nuskriaustoji šalis gali įrodyti, kad skriauda buvo politiškai motyvuota. Pvz., Rusija teigia, kad Družba naftotiekis nesaugus (žrk. „Laikai vaikams“ [spalio numerį](#)).

naikinti: pašalinti; to eliminate

mokestiniai ir kitokie barjerai: kartais valstybės sukuria mokesčius (tarifus) ant importuojamų prekių nes jos konkuruoja su vietinėm prekėm. Pvz., jei šalis gamina sūrį, gali norėti importuotus sūrius apmokestinti, kad jie vietinėj rinkoj parsiduotų brangiau. Tai būtų mokestinis barjeras prekybai su sūriais. Ta pati šalis, norėdama savo sūrius apginti nuo konkurencijos, gali reikalauti įvairių inspekcijų ir kokybės standartų (gal nerealių) importuotiems sūriams. Tai irgi būtų barjeras.

įstojimas: prisijungimas; to join

derybos: pasikalbėjimas, norint apie ką nors susitarti; negotiations

pareikšti: pasakyti; to declare, to state

pareikalauti: atkakliai, primygtinai prašyti, kad ką atliktų; to demand

Jungtiniai arabų emyratai: United Arab Emirates

pirkimo pajėgumo atžvilgiu: pasaulinės ekonominės krizės metu pasaulyje trūksta pinigų. Ypač vertinami tie kraštai, kurie turi pinigų ir gali pirkti prekes. Dėka pajamų iš naftos ir dujų, Rusija šiuo atžvilgiu stovi aštuonioliktoj vietoj iš visų pasaulių kraštų;with respect to buying power

Partnerystės ir bendradarbiavimo sutartis: Partnerystės ir bendradarbiavimo sutartis nustato teisnius bendradarbiavimo rėmus, prekybos ir ekonominius ryšius, kurie ES ir Rusijos santykiuose yra esminiai. Ji pradėjo galioti 1997 m. ir turėjo būti atnaujinta 2008 m. bet tam sutrukdė karas su Gruzija.